719/05

Den 13. juni 2005 blev i sag nr. 64.215:

xxxxxxxx xxxx
xxxxxxxxx xxxxxx xxxxx
xxxx xxxxxxx xxxxxx xx
xxx xxx
xxxx xxxxx x

mod

Skandia Livsforsikring A/S
Stamholmen 151
2650 Hvidovre

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Skandia Livsforsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet pr. 1/11 2002 har standset udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse.

Selskabet har henvist til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til under 50 %.

Det fremgår af sagen, at klageren er født i 1955, og at han tidligere har været partner i et forsikringsmæglerfirma. Den 10/2 2000 var han involveret i et færdselsuheld, idet han som fører af en bil holdt stille i et lysreguleret kryds, hvor han blev påkørt bag fra af en anden bil. Klageren havde forbigående nakkesmerter i tilknytning til uheldet, og opsøgte skadestue dagen efter. Han var derefter symptomfri i godt en uge, hvorefter han fik ukarakteristiske synsforstyrrelser, nakkesmerter, hovedpine, svimmelhed samt hukommelses- og koncentrationsbesvær. I maj 2000 begyndte klageren at gå til fysioterapi, hvilket havde nogen effekt på nakkesmerterne og hovedpinen, medens de øvrige symptomer var uforandrede.

Klageren blev sygemeldt den 31/5 2001. Med virkning fra 1/1 2002 udtrådte klageren som arbejdende interessent i mæglervirksomheden.

Af erklæring dateret 6/4 2001 fra speciallæge i neurokirurgi L.C. fremgår bl.a.:

> "Symptomerne er opstået i tidsmæssig nær tilknytning til ulykken. J.D. [klageren] har ikke tidligere haft nakkesmerter, og har heller ikke haft de øvrige symptomer. Den beskrevne lette slidgigt skønnes ikke at have betydning for symptomerne. Ulykkesmekanismen kan, således som den er beskrevet, medføre nakkesmerter. Det skønnes derfor, at nakkesmerterne er forårsaget af ulykken.
>
> Sædvanligvis er hukommelsesbesvær, koncentrationsbesvær, svimmelhed og synsforstyrrelser efter lignende ulykker tæt knyttet til nakkesmerter og hovedpine, men da J.D. også oplever disse symptomer på de dage hvor han er smertefri vil jeg foreslå, at man indhenter en undersøgelse hos en neuropsykolog. … Jeg har ikke ved min udspørgen af J.D. fornemmet, at der var hukommelses- eller koncentrationsproblemer. Der er ikke objektive tegn på, at J.D. ved ulykken har pådraget sig en hjerneskade.
>
> J.D. har fået korrigeret styrken på brilleglassene. Mig bekendt er der ikke dokumentation for, at piskesmældslæsioner medfører ændringer i synsstyrken."

I udtalelse dateret 4/5 2001 fra øjenlæge J.L. har øjenlægen redegjort således for sine journaloptegnelser fra en konsultation den 15/11 2000:

> "Af dette fremgår det, at jeg ikke fandt noget unormalt ved øjenundersøgelsen. J.D. trængte til bedre briller, men med disse var synsstyrken knapt 100 %. Med så kraftig nærsynethed og lille bygningsfejl må dette betragtes som normalt syn. Det er altså en misforståelse, at der skulle være tale om nogen ændring i synsstyrken."

Af erklæring dateret 14/12 2001 fra specialist i neuropsykologi M.S. fremgår bl.a.:

> "Ved aktuelle psykologiske undersøgelse fremstår skadelidte umiddelbart som en sundt udseende og alderssvarende mand. Psykisk virker han ligeledes upåfaldende. Han beskriver naturligt sin gener (nakkesmerter, hovedpine, lydfølsomhed, synsforstyrrelser, øget trætbarhed, svimmelhed samt koncentrations- og hukommelsesbe-

svær) uden aggravation og appel. Stemningslejet vurderes neutralt. Sprogligt registreres ingen deciderede forstyrrelser. Hans arbejdsstil er trods god motivation og samarbejdsvilje præget af en svingende koncentration, ligesom der ses gennemgående problemer med visuelt at scanne i nogle af de forskellige tests. Endvidere ses en tendens til hurtigere mental udtrætning, end man almindeligvis måtte forvente.

…

Der er tale om opmærksomhedsproblemer (nedsat opmærksomhedsspændvidde samt både betydelige vanskeligheder med over tid at opretholde og fastholde opmærksomheden som vanskeligheder med delt opmærksomhed), hvilket bevirker, at skadelidte har ikke ubetydelige problemer med såvel visuel som verbal indprentning. Hertil kommer de visuoperceptuelle problemer, der giver skadelidte problemer med visuel scanning og således bevirker et nedsat tempo i aktiviteter med et særligt behov for netop denne funktion.

…

Efter min vurdering bevirker skadelidtes nuværende tilstand, at hans erhvervsevne aktuelt er nedsat med mindst 50 %. Imidlertid er det efter mit skøn stadig for tidligt at udtale sig om de mere stationære erhvervsmæssige udsigter. Dels oplever skadelidte aktuelt en mindre men dog fremgang i forhold til de synsmæssige gener, og dels vurderes skadelidte karakteriseret ved stort gåpåmod i forhold til at generhverve en erhvervsevne, hvilket efter min vurdering også vurderes realistisk i et eller andet omfang."

Arbejdsskadestyrelsen har i udtalelse dateret 21/11 2003 vurderet klagerens méngrad til 10 %, medens erhvervsevnetabet er vurderet til 85 %. Stationærtidspunktet er fastsat til 9/5 2000.

Klagerens hustru startede den 28/6 2001 firmaet D.A. ApS. Klageren gennemgik først et arbejdsprøvningsforløb i firmaet, og den 24/1 2003 blev han bevilget flexjob samme sted. Af bevillingen fremgår bl.a.:

"Udgangspunkt for ansættelsen er:

- ansættelse på fuld tid
- skånevilkår i form af nedsat arbejdstid svarende til 18½ time pr. uge

- løntilskud svarende til 50 % af den overenskomstmæssige mindsteløn på det aktuelle ansættelsesområde.

…

Du har siden november 2001 været i arbejdsprøvning/-optræning som allroundmedarbejder ved firmaet A.D. Ved afprøvningen er det konstateret, at du trives godt med arbejdet og de varierede og fleksible arbejdsopgaver, som du i en vis udstrækning selv kan tilrettelægge. Forløbet har dog været præget af tiltagende gener i løbet af arbejdsdagen – især svimmelhed, træthed samt koncentrations- og hukommelsesbesvær. Endvidere er det konstateret, at du ikke er i stand til at øge det ugentlige timetal ud over de nuværende 18½ time. Afprøvningsforløbet har således vist, at du ikke er i stand til at klare ansættelse på fuld tid og dermed ansættelse på almindelige vilkår, og at skånebehovene således bør tilgodeses ved nedsat arbejdstid.

…

I afgørelsen er der således særligt lagt vægt på følgende forhold:

Det vurderes, at der er tale om en varig nedsættelse af din arbejdsevne i et omfang der medfører, at du ikke er i stand til at klare et arbejde på almindelige vilkår, og at den arbejdsmæssige formåen svarer til 50 % af det normale. Endvidere vurderes det, at arbejdsevnen ikke kan øges gennem yderligere revalidering, idet du ikke er i stand til medvirke til uddannelsesmæssig revalidering grundet de kognitive forstyrrelser (hukommelses- og koncentrationsbesvær)."

Det indklagede selskab har bevilget ydelser til klageren i perioden 1/8 2001 til 1/11 2002, idet selskabet i denne periode vurderede klagerens erhvervsevnetab i lyset af hans tidligere beskæftigelse som mægler og partner i foriskringsmæglervirksomheden. Selskabet har for tiden efter afslået at tilkende ydelser med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Klageren har ved sin advokat over for nævnet gjort gældende, at han er berettiget til ydelser fra pensionsordningen. Advokaten har i sin klageskrivelse dateret 9/6 2004 bl.a. anført:

"På baggrund af de lægelige og sociale akter gøres det hermed gældende, at J.D. ved uheldet den 10.2.2000 har pådraget sig en alvorlig piskesmældslæsion, der har

medført, at han ikke længere kan opretholde en indtjening på mere end 50 % af sin hidtidige indtægt, og at dette gælder i et hvert erhverv.

At J.D. er ansat i fleksjob i hustruens virksomhed er uden betydning for spørgsmålet om udbetaling af invaliderente, idet det afgørende er, om han i lyset af skadesfølgerne, såvel fysiske som psykiske (hukommelse og koncentration m.v.) følger, vil være i stand til at skaffe sig en indtægt på mere end kr. 350.-400.000,00 årlig ved egen indsats, hvilket ikke er tilfældet."

Advokaten har endvidere påpeget:

- at Arbejdsskadestyrelsen har vurderet erhvervsevnetabet til 85 %,
- at klageren udtrådte af forsikringsmæglervirksomheden, fordi han ikke var i stand til at udføre sit arbejde som rådgiver, og at det havde været nødvendigt at kontrollere alle vigtige arbejdsopgaver på grund af risikoen for rådgiverfejl,
- at det er almindelig kendt, at piskesmældsskader kun giver begrænsede objektive fund,
- at der ikke er belæg for at tilsidesætte kommunens skøn over klagerens erhvervsevnetab samt
- at de tilsyneladende uoverensstemmende oplysninger om antal arbejdstimer om ugen skyldes, at timetallet varierer fra uge til uge.

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 9/7 2004 anført:

"• Sløret / nedsat syn: Undersøgelse hos øjenlæge J.L. viser, at der ikke fandtes noget unormalt ved øjenundersøgelsen.
• Røntgenundersøgelse foretaget 10. marts 2000 viser let slidgigt i højre side imellem 3 og 4 halshvirvel - i øvrigt normale forhold.
• Speciallægeundersøgelse foretaget af neurokirurg L.C. viser ingen objektive fund, men kun subjektive klager fra J.D. som hukommelsesbesvær, koncentrationsbesvær, svimmelhed, synsforstyrrelser og nakkesmerter.
• Neuropsykologiske undersøgelser viser ikke objektivt nogen svære defekter.
• J.D. oplyser selv, at han lider af hovedpine, lysfølsomhed, synsforstyrrelser, koncentrations- og hukommelsesbesvær, træthed og svimmelhed.

Skandia pension er stadig af den opfattelse, at der er uoverensstemmelser mellem J.D.'s subjektive oplysninger og de objektive fund.

Skandia Pension er af den opfattelse, at kommunens bevilling af fleksjob med løntilskud på 50 % ikke kan tillægges afgørende betydning, idet det er Skandia Pensions vurdering, at fleksjobbevillingen ikke er et udtryk for den reelle nedsættelse af erhvervsevnen.

Herudover er det Skandia Pensions opfattelse, at J.D. ikke har krav på udbetaling under henvisning til forsikringsbetingelsernes undtagelsesbestemmelse om legemlige sygdomstilstande uden objektive sygdomstegn, der ikke har medført hospitalsindlæggelse.

På baggrund af de foreliggende oplysninger og forsikringsbetingelsernes bestemmelse fastholder Skandia Pension derfor, at der ikke kan ske fritagelse for indbetaling af præmie samt udbetaling af invalidepension efter den 1. november 2002."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Der er ret til udbetaling af forsikringsdækning og 'fritagelse for indbetaling' i henhold til Opsparings- og Forsikringsoversigten, hvis forsikrede mister sin erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

…

Tab af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede på grund af sygdom eller ulykkestilfælde ikke længere er i stand til at tjene mere end enten 50 % eller 1/3 af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder. Ved vurderingen tages der hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

…

Uanset hvor længe forsikringen har været i kraft, er der ikke dækning ved invaliditet, hvis invaliditeten skyldes:

…

- Legemlige sygdomstilstande uden objektive sygdomstegn, medmindre tilstanden har medført hospitalsindlæggelse."

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagens akter og finder - navnlig når der skal bortses fra sygdomstilstande uden objektive sygdomstegn - det ikke på det foreliggende grundlag godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 50 %.

Da nævnet herefter ikke kan kritisere selskabets afgørelse,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen